«ΝΑ ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΕΙ ΤΗ ΘΕΣΗ ΤΗΣ» ΚΑΛΟΥΝ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΠΕΔ, ΓΕΩΤΕΕ ΚΑΙ ΕΘΕΜ

«Αλλο τα έργα Άνω Αχελώου και άλλο η εκτροπή»

«Η κυβέρνηση οφείλει να ολοκληρώσει τις διαδικασίες και να απελευθερώσει άλλη μία αναπτυξιακή προοπτική για τη Θεσσαλία, κάτι που τεχνητά εμποδίζουν τα ψευτοδιλήμματα ποιοι θέλουν και ποιοι όχι τη (μελλοντική) μεταφορά υδάτων από τον Αχελώο για αρδεύσεις» σημειώνουν σε κοινή ανακοίνωσή τους οι πρόεδροι της ΠΕΔ Θεσσαλίας και δήμαρχος Μουζακίου Γεώργιος Κωτσός, του ΓΕΩΤΕΕ Κεντρικής Ελλάδας Κων. Καλόγηρος και της Εταιρείας Θεσσαλικών Μελετών, Ιωάννης Καλλές.

Στην ανακοίνωσή τους («η πορεία των αναπτυξιακών και υδατικών προβλημάτων της Θεσσαλίας») οι πρόεδροι σημειώνουν ότι «το 2017 υπήρξε ένας χρόνος μεστός από γεγονότα, μεταξύ άλλων και εκείνα που σχετίζονται με τα οικολογικά, υδατικά και αναπτυξιακά ζητήματα της Θεσσαλίας. Κατά τους τελευταίους δύο μήνες (Οκτώβριος, Νοέμβριος) διοργανώθηκαν δύο πολιτικά-αναπτυξιακά συνέδρια με την παρουσία αφενός του πρωθυπουργού κ. Τσίπρα αφετέρου του επικεφαλής της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης κ. Μητσοτάκη.

Τον Σεπτέμβριο υπήρξαν ουσιαστικές συζητήσεις για την αναθεώρηση του πρώτου Σχεδίου Διαχείρισης (Σ.Δ.), ενώ τον

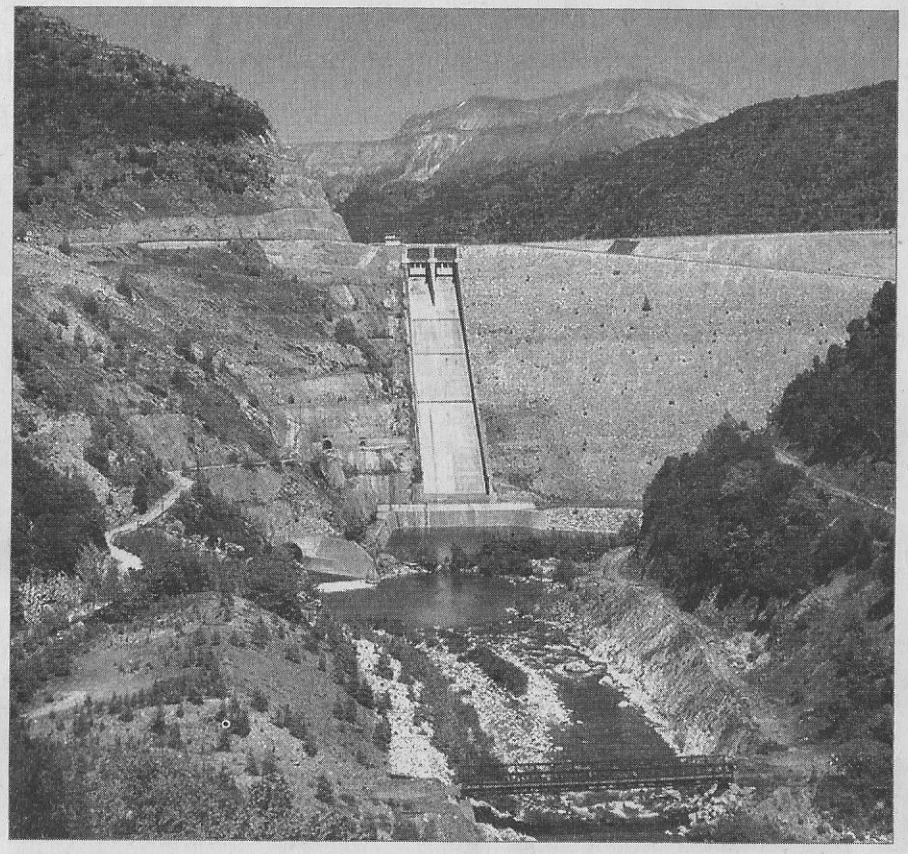

προσδιορίσει επακριβώς τα έργα ταμίευσης που πρέπει να υλοποιηθούν (π.χ. Παλαιοδερλί, Πύλη, Μουζάκι, Καλούδα, Νεοχωρίτης και άλλα μικρότερα), τα βασικά τους χαρακτηριστικό, τα κριτήρια ιεράρχησης της προτεραιότητάς τους, τα λοιπά έργα που θα τα συνοδεύουν (μεταφοράς, διανομής, αρδευτικά κ.λπ.), τους προϋπολογισμούς και τις (πιθανές) πηγές χρηματοδότησης.

Χωρίς ένα τέτοιο εργαλείο σχεδιασμού θα παραμείνουμε αδύναμοι στην προβολή και διεκδίκηση των έργων αυτών, οπότε, με μαθηματική βεβαιότητα, θα απομακρύνεται το όραμα της επίλυσης των προβλημάτων που προσδοκούμε να επιλυθούν με την κατασκευή τους.

Ειδικά η σημερινή κυβέρνηση, παρότι όπως έδειξε με την πρόσφατη παρουσίαση του υπό συζήτηση Σχεδίου Διαχείρισης, επιλέγει και στηρίζεται στα έργα αυτά ώστε να καλυφθεί το υδατικό έλλειμμα, επί τρία ολόκληρα χρόνια δεν έκανε κυριολεκτικά το παραμικρό προς την κατεύθυνση ωρίμανσης των έργων αυτών, ούτε με την εκπόνηση του γενικού πλάνου που προαναφέραμε ούτε βεβαίως με την εκπόνηση οικονομικών, τεχνικών και περιβαλλοντικών μελετών για κάθε έργο χωριστά.

Αυγουστο είχαμε τη νέα περιβαλλοντική αδειοδότηση του σχεδόν ολοκληρωμένου από το 2001 ΥΗ έργου Μεσοχώρας! Επίσης, την περίοδο αυτή συμπληρώνονται περίπου 4 χρόνια από την έκδοση της απόφασης υπ' αρ. 26 του Ιανουαρίου 2014 του Συμβουλίου Επικρατείας (ΣτΕ), μια απόφαση που ουσιαστικά προσαρμόστηκε στις σχετικές αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και τελικά προσδιόρισε τις θέσεις του ΣτΕ για τα έργα του Άνω Αχελώου (Μεσοχώρα, Συκιά, σήραγγα) καθώς και τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται ώστε αυτά να αδειοδοτηθούν εκ νέου.

Ακόμη συμπληρώθηκαν περίπου τρία χρόνια και από την Υπουργική Απόφαση έγκρισης του Σ.Δ. Υδάτων για το Υδατικό Διαμέρισμα (Υ.Δ.) Θεσσαλίας (Σεπτέμβριος 2014), κάτι που συνέβη για πρώτη φορά στην περιοχή μας και που έθεσε σε εντελώς νέα βάση την υπόθεση της Διαχείρισης των Υδάτων. Τέλος συμπληρώθηκαν σχεδόν τρία χρόνια από την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από τους ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ.

Όλα τα παραπάνω λοιπόν προσφέρονται για μια ώριμη αξιολόγηση των εξελίξεων αλλά και των προοπτικών γύρω από τα μεγάλα προβλήματα της Θεσσαλίας, με κορυφαίο το οξύτατο οικολογικό-υδατικό της πρόβλημα, τις παραγωγικές δυνατότητες του πρωτογενούς τομέα και την ανάπτυξη σημαντικών έργων παραγωγής ενέργειας, ταμίευσης και μεταφοράς των υδάτων.

Επιδιώκοντας μια καλοπροαίρετη προσέγγιση και με γνώμονα τις αντικειμενικές δυνατότητες που υπήρξαν για ουσιαστική πρόοδο στα θέματα αυτά, συνοπτικά εκτιμούμε ότι τα αποτελέσματα ήταν περιορισμένα και πολύ κάτω από τις ανάγκες της περιοχής μας, ιδιαίτερα για τη δύσκολη περίοδο που διανύει η χώρα μας.

Ας δούμε συγκεκριμένα:

Κατ' αρχάς στα θετικά της περιόδου αυτής καταγράφεται η νέα περιβαλλοντική αδειοδότηση του ΥΗΕ Μεσοχώρας. Πρόκειται για μια ενέργεια που δεν ήταν δυνατόν να υλοποιηθεί πριν τον Γενάρη του 2014 (απόφαση ΣτΕ) και πριν την έγκριση του Σ.Δ. (Σεπτέμβριος 2014).

Η εμβέλεια όμως αυτής της θετικής πολιτικής απόφασης της σημερινής κυβέρνησης αντικειμενικά περιορίζεται από την αντίφαση ότι τα υπόλοιπα έργα του Άνω Αχελώου (φράγμα Συκιάς και σήραγγα εκτροπής), παρότι συμπεριέχονται με σαφήνεια στην ίδια απόφαση του ΣτΕ, στο ισχύον Σ.Δ. και απαιτείται ακριβώς η ίδια διαδικασία αδειοδότησης και ολοκλήρωσής τους, η κυβέρνηση κρατάει για αυτά μια στάση αναμονής, ίσως και εχθρότητας, κινείται χωρίς πλάνο και προσπαθεί να ισορροπήσει ανάμεσα σε αντιμαχόμενες πλευρές εντός του κόμματος, ένα εμπόδιο που ευτυχώς στην περίπτωση της Μεσοχώρας τελικά ξεπεράσθηκε.

Κατά την άποψή μας οι θετικές δηλώσεις του κ. Φάμελλου για την οικολογική και αναπτυξιακή σημασία της υδροηλεκτρικής ενέργειας και η υπόσχεση του κ. Πρωθυπουργού ότι θα εξεταστεί η αξιοποίηση των υπόλοιπων έργων Αχελώου ως υδροηλεκτρικά, δεν αφήνουν περιθώρια για ελιγμούς, ούτε επιτρέπουν να χαθεί άλλος χρόνος.

Οφείλει η σημερινή κυβέρνηση να ολοκληρώσει τις διαδικασίες και να απελευθερώσει άλλη μία αναπτυξιακή προοπτική για τη Θεσσαλία, κάτι που τεχνητά εμποδίζουν τα ψευτοδιλήμματα ποιοι θέλουν και ποιοι όχι τη (μελλοντική) μεταφορά υδάτων από τον Αχελώο για αρδεύσεις. Οφείλουν επιτέλους να ξεκαθαρίσουν ότι άλλο τα έργα Άνω Αχελώου και άλλο η εκτροπή. Όχι άλλες συγχύσεις, όχι άλλη αναμονή.

Τέλος, χωρίς διάθεση φθηνής δραματοποίησης, οι καταστροφές από πλημμύρες και κυρίως οι απώλειες ανθρώπινων ζωών πρόσφατα στη Δυτ. Αττική, πρέπει να μας κάνουν όλους πιο υπεύθυνους και να μην αφήνουμε στην τύχη τους εγκαταλελειμμένα έργα σε περιοχές όπου έχουν υπάρξει επανειλημμένα πλημμυρικές καταστάσεις και καταστροφές. Η πολιτική λοιπόν της εγκατάλειψης και της αδράνειας σε σχέση με το φράγμα Συκιάς και τη σήραγγα Πευκοφύτου, έργα για τα οποία δαπανήθηκαν σημαντικοί εθνικοί πόροι, αποτελεί εξ ορισμού έλλειψη σεβασμού στους πολίτες.

Το μεγάλο οικολογικό πρόβλημα που δημιουργείται από τα υδατικά ελλείμματα και στα ποτάμια και στους υπόγειους υδροφορείς της λ. Πηνειού δυστυχώς παραμένει οξυμένο και συνεχώς διευρύνεται. Η αντιμετώπισή του, σε συνδυασμό με την εξυπηρέτηση των αναγκών του πρωτογενούς τομέα, των αναγκών ύδρευσης και της αντιπλημμυρικής προστασίας παραμένει ζητούμενο.

Ειδικά στο θέμα αυτό επικεντρώθηκε και η συζήτηση για την αναθεώρηση του Σ.Δ., στο οποίο υπάρχουν προβλέψεις, προτάσεις και μέτρα για την αντιμετώπισή του οικολογικού προβλήματος. Όμως όλα κρίνονται στην πράξη. Τα χρόνια που πέρασαν ανεκμετάλλευτα χωρίς την παραμικρή βελτίωση της κατάστασης δεν αποτελούν θετικό σημάδι και ο κίνδυνος σταθερής εμφάνισης των φαινομένων ερημοποίησης είναι προ των πυλών.

Τα μεγάλα περιφερειακά έργα εντός της θεσσαλικής λεκάνης (πλην του Σμοκόβου που λειτουργεί και της Κάρλας που σύντομα παραδίδεται), βρίσκονται σε ακινησία. Δυστυχώς, παρότι επί χρόνια το προτείνουμε, δεν έχει εκπονηθεί από καμιά κυβέρνηση ένα ολοκληρωμένο πλάνο που θα

Η έλλειψη οικονομικών πόρων, εφόσον δεν πρόκειται για μεγάλες δαπάνες κατασκευής έργων από Δημόσιες Επενδύσεις, εκτιμούμε πως δεν αποτελεί άλλοθι για την αδράνεια αυτή.

Μετά την εκπόνηση προ τριετίας για πρώτη φορά των Σ.Δ. υδάτων, προέκυψε η ανάγκη εφαρμογής τους, τομέας στον οποίο οι αδυναμίες υπήρξαν σοβαρές. Είναι πλέον προφανές ότι χωρίς βελτίωση του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης υδάτων, χωρίς έναν ενιαίο φορέα στο υδατικό μας διαμέρισμα υπό την εποπτεία του Υπουργείου με συμμετοχή των χρηστών του νερού (Δήμοι, αγρότες κ.λπ.), δεν υπάρχουν βάσιμες ελπίδες αξιοποίησης των Σ.Δ. και βελτίωσης της κατάστασης στα υδατικά (και όχι μόνο) οικοσυστήματα.

Ούτε στο θέμα αυτό υπήρξαν προτάσεις από την κυβέρνηση παρότι θα μπορούσε να αξιοποιήσει τα πρώτα θετικά βήματα που έγιναν από το 2010 με την εκπόνηση των Σ.Δ. και θα μπορούσε να ακούσει με μεγαλύτερη προσοχή το αίτημα που επί δεκαετίες υποβάλλαμε σε όλες τις κυβερνήσεις.

Θα περιμένουμε, με όλη την καλή διάθεση, την ανταπόκριση των αρμοδίων στο κρίσιμο θέμα του θεσμικού πλαισίου διαχείρισης υδάτων.

Τέλος, ως προς τον πρωτογενή τομέα (γεωργία, κτηνοτροφία) ζητούμε από την κυβέρνηση και όλα τα κόμματα να προσδιορίσουν με μεγαλύτερη σαφήνεια τους στόχους τους και το μοντέλο ανάπτυξης που πρεσβεύουν. Μέσα από μια τέτοια συζήτηση θα προσδιοριστούν με μεγαλύτερη ακρίβεια οι (μελλοντικές) ανάγκες του τομέα αρδεύσεων, οι οποίες, σε συνδυασμό με την επιτυχία του στόχου μείωσης των αρδευτικών καταναλώσεων και εξοικονόμησης νερού, θα μας οδηγήσουν σε εύστοχες προβλέψεις και προγραμματισμό έργων και δράσεων.

Ευχόμαστε όλα τα κόμματα της Βουλής να επιδείξουν την ανάλογη προσοχή στις προτάσεις μας για το μείζον περιβαλλοντικό και αναπτυξιακό πρόβλημα της Θεσσαλίας και ειδικά η κυβέρνηση να «ανοίξει» περισσότερο την πόρτα των αρμόδιων υπουργών για διαβούλευση με στόχο την υιοθέτηση και υλοποίηση ρεαλιστικών μέτρων (π.χ. Υπουργείο Υποδομών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας κ.λπ.) και να ανταποκριθεί έμπρακτα στις κατά καιρούς δηλώσεις και εξαγγελίες των Υπουργών της (π.χ. κ. Σπίρτζης για έργα Αχελώου) και κυρίως στις πιο πρόσφατες, όπως αυτές του Αναπτυξιακού Συνεδρίου εφέτος τον Οκτώβρη στη Λάρισα. Ελπίζουμε το 2018 να είμαστε σε θέση να εκτιμήσουμε με μεγαλύτερη αισιοδοξία τις προοπτικές της Θεσσαλίας» καταλήγει η ανακοίνωση.